

Finansiella företag, årsbokslut 2009 FM0402

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7

2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	10
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation.....	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster	11

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde:

Finansiella företag utom försäkringsföretag

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:

Postadress:

Besöksadress:

Kontaktperson:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Finansinspektionen

Box 7821, 103 97 Stockholm

Brunnsgatan 3

Peter Fitger

08-787 8092

08-241335

fornamn.efternamn@fi.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska Centralbyrån
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100

Kontaktperson: Sanna Blomquist, ES/BFM
Telefon: 08- 5069 4335
Telefax: 08- 66 777 88
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

Kontaktperson: Per Jonsson, ES/BFM
Telefon: 08- 5069 4142
Telefax: 08- 66 777 88
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsinsamlingen regleras av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter saknas.

A.9 EU-reglering

Statistiken är ej EU-reglerad.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall belysa kreditinstitutens och värdepappersbolagens finansiella ställning samt resultaten av institutens verksamhet på olika områden enligt boksluten.

Statistiken över bankaktiebolagen och sparbankerna samlades i en gemensam publikation Bankerna fr.o.m. 1988 efter att tidigare ha publicerats i separata publikationer. 1989 inarbetades i publikationen även statistiken över föreningsbankerna som tidigare producerades av Föreningsbankernas förbund. Publikationen Bankerna upphörde efter 1994. Bokslutsstatistiken för övriga finansiella

företag, som fram till 1991 publicerades i separata statistiska meddelanden, samlades då tillsammans med ett sammandrag av bankstatistiken i publikationen Finansiella företag (FM06). Denna publikation upphörde fr.o.m. år 2004. Resultaten av undersökningen publiceras numera endast i SSD.

A.11 Statistikanvändning

SCB: underlag till finans- och nationalräkenskaper.

Finansinspektionen: underlag i tillsynsverksamheten; underlag till belysning/publicering av institutens ställning och resultat.

Riksbanken: underlag till publicering och uppföljning av institutens utveckling.

Aktörer på olika marknader inkl. instituten själva: underlag till analyser.

Utredare/forskare/studenter: underlag till utredningar mm.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen omfattar institut enligt Finansinspektionens tillsynsregister avseende kreditinstitut och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, svenska kreditinstituts och värdepappersbolags filialer i utlandet, filialer till utlandsägda kreditinstitut i Sverige, koncerner där ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag är moderbolag och koncerner där ett finansiellt holdingföretag är moderbolag. Dessutom ingår i undersökningen investmentföretag och värdepappersfonder.

Undersökningen är en totalundersökning.

Uppgifterna samlas in via en enkät (den s.k. standardrapporten). Rapportering av balans- och resultaträkning lämnas enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:14. Enkäten baseras innehållsmässigt på lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Instituterna får även tillämpa FFFS 2008:25. För investmentföretag gäller en speciell blankett som baseras på Årsredovisningslagen (1995:1554). För värdepappersfonderna används en förenklad blankett för vissa resultaträkningsuppgifter baserad på Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder. Balansräkningsuppgifter för värdepappersfonderna hämtas från den kortperiodiska statistiken över tillgångar och skulder, 4:e kvartalet. Uppgifterna för kreditinstitut och värdepappersbolag insamlas av Finansinspektionen fr.o.m. år 2000. De överförs sedan till SCB som bistår med granskning samt publicerar statistiken.

En viss minskning av variabelinnehållet i standardrapporten har skett fr.o.m. 2008 i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:14. Detta har dock inte påverkat publicerat material.

A.13 Internationell rapportering

Viss rapportering sker till Eurostat och OECD.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar planerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistik för kreditinstitut och värdepappersbolag tas fram årligen med syfte att visa finansiell ställning och resultat.

Finansinspektionen, Riksbanken och SCB samarbetar om finansmarknadsstatistiken. Finansinspektionen är statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken. Den publiceras av SCB med undantag för statistik över försäkringsbolagens verksamhet. Fr.o.m. 2007 publiceras även försäkringsstatistiken av SCB.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

- 1) Kreditinstitut och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 1§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag
- 2) Svenska kreditinstituts och värdepappersbolags filialer i utlandet
- 3) Koncerner där ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag är moderbolag
- 4) Koncerner där ett finansiellt holdingföretag, enligt definitionen i 1 kap 1§ Lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, är moderbolag
- 5) Filialer till utlandsägda kreditinstitut i Sverige
- 6) Värdepappersfonder
- 7) Investmentföretag

1.1.2 Variabler

RESULTATRÄKNING

Ränteintäkter
Leasingintäkter
Räntekostnader
Erhållna utdelningar
Provisionsintäkter
Provisionskostnader
Nettoreultat av finansiella transaktioner
Övriga rörelseintäkter
Summa intäkter
Allmänna administrationskostnader
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
Övriga rörelsekostnader

Summa kostnader före kreditförluster
Resultat före kreditförluster
Kreditförluster netto
Värdeförändring övertagen egendom
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar inkl. återföringar
Rörelseresultat
Extraordinära intäkter
Extraordinära kostnader
Resultat intjänat före förvärv
Bokslutsdispositioner
Skatt
Årets resultat
Utdelning från koncernföretag; varavpost till "Erhållna utdelningar"

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker
Belåningsbara statsskuldförbindelser
Utlåning till kreditinstitut
Utlåning till allmänheten
Obligationer och andra räntebärande värdepapper
Aktier och andelar övriga (som ej ingår i nästföljande två rader)
Aktier och andelar i intresseföretag
Aktier och andelar i koncernföretag
Immateriella anläggningstillgångar
Materiella tillgångar
Övriga tillgångar
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
Summa tillgångar

SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL

Skulder till kreditinstitut
In- och upplåning från allmänheten
Emitterade värdepapper mm.
Övriga skulder
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Avsättningar
Efterställda skulder
Obeskattade reserver
Eget kapital
Summa skulder, avsättningar och eget kapital

1.1.3 Statistiska mått

Insamling i tkr. Presentation i summa mkr.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Sveriges Statistiska Databaser (SSD): Uppgifter fr.o.m. år 1996 t.o.m. år 2009. Totaler för samtliga finansiella företag (exkl. värdepappersfonder, investmentbolag och försäkringsbolag), banker, bankaktiebolag, utlandsägda bankfilialer i Sverige, sparbanker, kreditmarknadsföretag, bostadsinstitut, företagsinstitut, övriga kreditmarknadsföretag (f d finansbolag), värdepappersbolag.

1.1.5 Referenstider

Resultaträkningar avser i princip kalenderåret 2008 och balansräkningar ställningen per den 31 december 2008.

1.2. Fullständighet

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Inför den slutliga redovisningen granskas primärmaterialet mot reviderade årsbokslut för större institut (gäller ej värdepappersfonder) varför tillförlitligheten kan bedömas som hög. Inför den preliminära redovisningen sker bl.a. summerings- och rimlighetskontroller och kontroller, där så kan göras, mot annan publicering, t.ex. Riksbankens finansmarknadsstatistik (FMR).

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Totalundersökning

2.2.2 Ramtäckning

Full täckning

2.2.3 Mätning

Lämnade uppgifter regleras bl.a. i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16 respektive FFFS 2008:25). Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter återfinns i FFFS 2008:14. För investmentbolag gäller, årsredovisningslagen (1995:1554). För värdepappersfonder gäller Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder.

2.2.4 Svartsbortfall

Obetydligt bortfall av institut i konkurs eller under avveckling. Statistiken korrigeras inte för bortfall.

2.2.5 Bearbetning

Primäruppgifterna insamlas elektroniskt. Konsistenskontroller görs inom respektive blankett. Inkomna uppgifter granskas, inkl. granskning mot årsredovisningar för större institut, (dock ej värdepappersfonder); kontakt tas vid behov med uppgiftslämnaren. Indatafel av mindre betydelse kan förekomma t.ex. att belopp placeras på fel rad i specifikationer.

2.2.6 *Modellantaganden*

Förekommer ej.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Redovisas ej.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Årlig insamling och publicering

3.2 **Framställningstid**

Framställningstiden är för den preliminära redovisningen drygt 4 månader och för den definitiva 9 månader räknat från referenstidpunkten.

3.3 **Punktlighet**

Publicering har skett enligt plan.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Fr.o.m 1991 redovisas inte längre ”reservering för befarade kreditförluster” som en särskild skuldpost i balansräkningen. I stället avdras reserveringen ifrån utlåningen vilket innebär att såväl utlåningen som balansomslutningen påverkas. Bildandet av stödbanker 1992 har påverkat kreditstockar som lyfts över från bankerna till finansbolag och omvänt.

Fr.o.m 1991 års bokslut har samma blankett använts för banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag.

T.o.m. år 1995 har redovisningen skett enligt äldre redovisningsstandard vilket innebär att redovisningen ej skett enligt Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL). Innebörden av de viktigaste förändringarna i den nya lagstiftningen som kom att gälla fr.o.m. 1996 för finansiella företag var:

- möjlighet gavs till värdering till verkligt värde för överlåtbara värdepapper klassificerade som omsättningstillgångar
- tidigare trading- och investmentportföljer omklassificerades till finansiella omsättnings- och anläggningstillgångar och uppdelades på posterna ”Belåningsbara statsskuldförbindelser mm” samt ”Obligationer och andra värdepapper”
- bruttoredovisning av positiva respektive negativa värden på derivatinstrument
- affärsdagsredovisning av transaktioner på penning- och obligationsmarknaden
- omfattande omstrukturering av resultat- och balansräkningsposterna.

Det bör vidare noteras att:

- posten ”Utlåning till allmänheten” inkluderar fr.o.m. 1996 fordringar på Riksgäldskontoret och försäkringsbolag
- posten ”Utländska banker” särredovisas inte längre utan har fr.o.m. 1996

ersatts med posten ”Utländska kreditinstitut”.

År 2005 påbörjade instituten en successiv övergång till IFRS-anpassad redovisning. Denna övergång skulle vara klar 2007. Noterade bolag måste i sin koncernredovisning tillämpa fullständig IFRS redan fr.o.m. 2005.

Under 2005 och 2006 fanns dock möjlighet att under vissa förutsättningar fortsätta att tillämpa äldre redovisningsregler i juridiska enheter. Detta innebär att det under dessa två år förelåg en situation med flera parallella regelverk. Under 2006 har bl.a. följande regelverk kunnat påverka redovisningen: FFFS 2002:22 och FFFS 2005:33.

Finansinspektionen hade till räkenskapsåret 2007 ytterligare anpassat föreskriften till internationella redovisningsstandarder genom Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Genom Finansinspektionen föreskrifter och allmänna råd FFFS (2008:25), som gäller fr.o.m. 2009, men får tillämpas även 2008 sker ytterligare anpassning till internationella redovisningsstandarder liksom nya hänvisningar till Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer och uttalande. Dessa ersätter de tidigare specifika hänvisningarna till Redovisningsrådet numera upphävda rekommendationer och uttalande.

I enlighet med Finansinspektionens allmänna råd tillämpas i juridiska personer s.k. lagbegränsad IFRS fr.o.m. 2007. Det innebär att de internationella redovisningsstandarder och tolkningar av dessa standarder som antagits av EU har tillämpats i den utsträckning som det är möjligt inom ramen för nationella lagar och föreskrifter samt sambandet mellan redovisning och beskattning.

EU har med anledning av finanskrisen på mycket kort tid under oktober 2008 godkänt ett tillägg till IAS 39 och IFRS 7 som gäller omklassificering av finansiella instrument. Dessa tillägg kan även tillämpas i juridisk person och innebär i korthet att företag under vissa villkor kan omklassificera finansiella instrument som för närvarande redovisas i kategorin finansiella tillgångar som innehas för handel. Tillägget gäller inte derivat och finansiella instrument som bestämts till verkligt värde via resultaträkningen. Syftet med denna ändring är att de finansiella instrument som omklassificerats inte längre värderas till verkligt värde. Det var i första hand finansiella företag som var i behov av denna möjlighet.

Ett speciellt problem med denna typ av framställning är att de grupper som redovisas förändras över tiden, exempelvis genom att nya institut kommer till eller försvinner eller genom att institut ombildas från en instituttyp till en annan. Under senare år har exempelvis flera värdepappersbolag ombildats till banker och flera sparbanker ombildats till bankaktiebolag. Vid halvårsskiftet 2004 började en ny lagstiftning gälla för banker och kreditmarknadsbolag, lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Genom denna behövde ett antal kreditmarknadsbolag inte längre tillståndsplikt. Antalet kreditmarknadsbolag har härigenom minskat.

Utdelningsintäkter från koncernbolag har under senare år bidragit kraftigt till bankernas rörelseresultat. Av ett rörelseresultat på 74 mdkr år 2006 utgjorde utdelning från koncernföretag 49 mdkr. Under 2007 och 2008 uppgick rörelseresultatet för bankerna till 50 mdkr respektive 42 mdkr medan utdelningsintäkter från koncernbolag svarade för 25 mdkr respektive 24 mdkr. Utdelningsintäkter från koncernföretag har i vissa fall karaktären av rena vinstöverföringar och behöver inte ha någon direkt koppling till rörelseresultat. Posten ”Utdelningsintäkter från koncernföretag” visas som en därav post till ”Erhållna utdelningar” i Sveriges Statistiska Databaser (SSD).

I finanskrisens spår ökade kreditförlusterna för bankerna från 1 mdkr under 2007 till 9 mdkr 2008 och upp till 13 mdkr 2009.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Riksbankens finansmarknadsstatistik (FMR) redovisar uppgifter före eventuella bokslutsdispositioner till skillnad mot föreliggande årsstatistik.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Denna statistik innehåller bokslutsdispositioner. Den är därför inte fullt jämförbar med finansmarknadspublicering (FM5001) på uppdrag av Riksbanken.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Via SCB:s webbsida (www.scb.se); Sveriges Statistiska Databaser (SSD), ämnesområdet, Finansmarknad, Finansiella företag förutom försäkringsföretag, Finansiella företag årsbokslut. Uppgifter för åren 1996-2009.

T.o.m. årgång 2003:

SM Finansiella företag – Årsbokslut – Kreditinstitut och värdepappersbolag - Preliminär redovisning, FM 38. SM:et publicerades även som webb-SM som pdf-fil på www.scb.se och Årsboken Finansiella företag, FM 06. Årsboken är även tillgänglig som pdf-fil på www.scb.se.

5.2 Presentation

Tabeller

5.3 Dokumentation

Uppgiftsinsamlingen regleras av Finansinspektionens författningssamling, FFFS 2008:25 som finns tillgänglig på Finansinspektionens hemsida www.fi.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan beställas.

5.5 Upplysningstjänster

Övriga upplysningar lämnas av:

Sanna Blomquist 08-5069 4335,
telefax 08- 66 777 88, e-post: fornamn.efternamn@scb.se

Per Jonsson 08-5069 4142,
telefax 08- 66 777 88, e-post: fornamn.efternamn@scb.se